

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃນການເສີມສ້າງ
 ຂົ້ດຄວາມສາມາດລະດັບພາກພື້ນ
 ການເສີມສ້າງຂົ້ດຄວາມສາມາດກົດໝາຍ
 ສົ່ງແວດລ້ອມໃນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ:
 ການສ້າງບຸກຄົນຫຼັກແຫຼ່ງໃນການສ້າງກົດໝາຍ
 ສົ່ງແວດລ້ອມ
 ໂຄງການຝຶກອົບຮົມຄູຝຶກ
 ວັນທີ 27 ພະຈິກ - ວັນທີ 1 ທັນວາ ປີ 2017
 ສປປ ລາວ, ກຳປູເຈຍ

**ບົດຮຽນທີ 5: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສົ່ງແວດລ້ອມ
 ການສົດສອນດ້ານບັນຫາ (ການຄຸ້ມຄອງຂີ້ເຫຍື້ອ)**

ສະພາບຄວາມເປັນຈິງ

ເມືອງ Yulong ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ (ຫຼັບອັນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ) ແບບເປີດແຫ່ງໜຶ່ງເຊິ່ງເປັນບ່ອນກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເກັບຈາກ ເທດສະບານເມືອງໂດຍບໍລິສັດ Waste Away, ຊຶ່ງເປັນບໍລິສັດທີ່ສ້າງ ຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2007 ທັງເປັນບໍລິສັດເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຕົ້ນຕໍ ຢູ່ເມືອງ Yulong ແລະມີສັນຍາເປັນເວລາ 50 ປີກັບອຳນາດການປົກຄອງ ແຂວງເພື່ອເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຈາກຄົວເຮືອນແລະທ້າງຮ່າງຕ່າງໆ.

ບໍລິສັດ Waste Away ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ໃກ້ບ້ານ Long Pi, ຫ່າງຈາກ Yulong 25 km ໃນປີ 2009. ບໍລິສັດໄດ້ຂຶ້ນ 3 ຂະໜາດ ໃຫຍ່, ແຕ່ລະຂະໜາດເຖິງ 20 ແມັດ, ຊຶ່ງເປັນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ທີ່ບັນທຸກມາ. ບໍ່ມີການແຍກປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ ກ່ອນໜ້າຈະຖອກເທລົງຂຶ້ນ. ນອກຈາກຂີ້ເຫຍື້ອຈາກທ້າງຮ່າງແລະ ຄົວເຮືອນແລ້ວ, ຍັງມີຂີ້ເຫຍື້ອຈາກການແພດແລະອຸດສາຫະກຳ ຂະໜາດນ້ອຍອີກດ້ວຍ.

ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອເປັນທີ່ດຶງດູດຊຸມຊົນທີ່ມີປະຊາຊົນປະມານ 200 ຄົນອາໄສຢູ່ໃກ້ດ້ວຍການຊອກເກັບສິ່ງຂອງຈາກຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສາມາດຂາຍໄດ້ - ເຊັ່ນ: ກອງກັບຢາງ, ກະປອງແລະເສດອາຫານສໍາລັບໝູ. ກິດຈະກຳຂອງພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະມີຜົນກະທົບທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຈາກອາຫານບູດເໜື້າ, ອາຍພິດແລະວັດສະດຸອຸປະກອນອັນຕະລາຍ - ລວມທັງໄຂ້ທໍລະພິດ (typhoid), ຖອກທ້ອງ, ພະຍາດອັກເສບລຳໄສ້ແລະອະຫິວາ. ພວກເຂົາເຈົ້າເອົາຕົນເອງໄປບ່ອນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການບາດເຈັບທາງຮ່າງກາຍຈາກເຄື່ອງຈັກໜັກທີ່ດຳເນີນການຢູ່ຢ່າງໃກ້ຊິດ

ໃນປີ 2014, ຊາວບ້ານ ໃນບ້ານ Long Pi ຮ້ອງທຸກຕໍ່ ກະຊວງສິ່ງແວດລ້ອມ (MoE) ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຂີ້ເຫຍື້ອ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວ, ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ສະແດງເຖິງຄວາມກັງວົນໃຈ ກ່ຽວກັບ ການສູບນໍ້າເປື້ອນ ຂອງບໍລິສັດ Waste Away ອອກຈາກສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອລົງໃສ່ ທົ່ງນາ ທີ່ໃກ້ຄຽງ ແລະ ບົນເປື້ອນໃສ່ ຄອງຊົນລະປະທານອ້ອມຂ້າງ. ພວກເຂົາເຈົ້າຍັງຈຶ່ງມວ່າ ຂີ້ເຫຍື້ອ ຍັງບົວຊະຊາຍຕາມທົ່ງໄຮ່ ທົ່ງນາຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ເນື່ອງຈາກການບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ ເກັບຮັກສາ ເປັນຢ່າງດີ ພາຍໃນສະໜາມ. ພວກເຂົາເຈົ້າ ຍັງບອກວ່າ ນົກ ແລະ ສັດລ້ຽງອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ງົວ ຄວາຍ ກໍໄດ້ຮັບຜົນເສຍຫາຍ ຍ້ອນກິນເສດອາຫານ ຈາກສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ກິນນໍ້າໜ້າດິນ ທີ່ບົນເປື້ອນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ກະຊວງສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ບໍລິສັດ Waste Away ຍຸດຕິການສູບນໍ້າ ອອກຈາກສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ໃຫ້ກໍ່ສ້າງກໍາແພງອ້ອມຂຽງ ມເພື່ອ ອັບປຸງ ຂີ້ເຫຍື້ອ ຊະຊາຍໄປບ່ອນອື່ນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ບໍລິສັດ Waste Away ຈະປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະການເຫຼົ່ານີ້ ໃນປີ 2015, ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ກໍຍັງບໍ່ມີລະບົບ ທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອເກັບກຳ ແລະ ບໍາບັດ ນໍ້າເສຍ. ພົງແຕ່ ອາໄສ ດິນດາກໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອປັບປຸງ ນໍ້າບໍ່ໃຫ້ບົນເປື້ອນ ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ບົນເປື້ອນໃສ່ດິນ. ບໍ່ມີສິ່ງກົດກັ້ນ ຂຽນຂີ້ເຫຍື້ອ. ໜອງນໍ້າອ້ອມຂ້າງ ເປັນສິດ ແລະ ສິ່ງກິນເໝາະ ແລະ ນໍ້າສ້າງບາງບ່ອນ ກໍຖືກບົນເປື້ອນ. ນອກນັ້ນ,

ຍັງມີບັນຫາທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຮົ່ວໄຫຼຂອງອາຍແກ໊ດເມຕານ (methane gas) ທີ່ເກີດຈາກຂີ້ເຫຍື້ອ, ເຊິ່ງອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ການເກີດລະເບີດໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການຮ້ອງທຸກຕໍ່ມອີກຈາກຊາວບ້ານ, ບໍລິສັດ Waste Away ຖືກກະຊວງສົ່ງແວດລ້ອມອອກຄໍາສັ່ງໃນປີ 2016 ໃຫ້ມີການກວດສອບດ້ານສົ່ງແວດລ້ອມໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ. ຈຸດປະສົງຂອງການກວດສອບນີ້ແມ່ນເພື່ອຄົ້ນພົບຜົນກະທົບດ້ານສົ່ງແວດລ້ອມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ສະເໜີມາດຕະການແກ້ໄຂ. ດ້ວຍການປະຕິບັດຕາມການກວດສອບດັ່ງກ່າວ, ກະຊວງສົ່ງແວດລ້ອມໄດ້ອອກຄໍາສັ່ງໃຫ້ບໍລິສັດ Waste Away ດໍາເນີນການຕາມຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້: (1) ບໍາບັດນໍ້າເສຍໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ; (2) ຕິດຕັ້ງລະບົບການເກັບອາຍແກ໊ດເມຕານ (methane gas); (3) ຫຼຸດຜ່ອນການປົນເປື້ອນໃສ່ດິນ; (4) ຫຼຸດຜ່ອນການປົວຊະຊາຍຂອງຂີ້ເຫຍື້ອໃສ່ທີ່ນີ້ໄຮ່ທີ່ນີ້ງນາອ້ອມຂ້າງ; ແລະ (5) ຈຳກັດບໍ່ໃຫ້ (ຫຼື ບໍ່ອນຖີ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ) ເຂົ້າເຖິງກອງຂີ້ເຫຍື້ອ.

ໃນທ້າຍປີ 2016, ບໍລິສັດ Waste Away ຍັງໄດ້ສ້າງແຜນການກໍ່ສ້າງ ໜອງເກັບກຳ ແລະ ບຳບັດນໍ້າເສຍ, ຖືກຂຽນຂຶ້ນເຫມາະສົມ ອດ້ວຍດິນດາກ ເມື່ອຕາມແລ້ວ, ແລະ ຕິດຕັ້ງລະບົບການເກັບອາຍແກັດເມຕານ (methane gas). ເພື່ອປະຕິບັດໂຄງການດັ່ງກ່າວ, ບໍລິສັດຈຳ ເປັນຕ້ອງປັບປຸງສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດຈະມີຂຶ້ນເຫມາະ ອາດ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເມື່ອບໍລິສັດພະຍາຍາມສະກັດກັ້ນບໍ່ ໃຫ້ຜູ້ເກັບຂຶ້ນເຫມາະ ອາດເຖິງສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດໃນເດືອນມີນາ ປີ 2017, ເປັນຜົນພາໃຫ້ມີການປະທ້ວງຢ່າງຮຸນແຮງ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ບໍລິສັດຖືກອຳນາດການປົກຄອງແຂວງຮ້ອງຂໍໃຫ້ອະນຸຍາດ ຜູ້ເກັບຂຶ້ນເຫມາະ ອາດໄປສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດ, ເຖິງແມ່ນວ່າອາດ ຈະມີອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບກໍຕາມ, ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດ ສືບຕໍ່ມີລາຍຮັບຈາກກິດຈະກຳຂອງຕົນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດ Waste Away ໄດ້ກ່າວວ່າເນື້ອງຈາກວ່າຕົນເອງ ຖືກອຳນາດການປົກຄອງແຂວງຮ້ອງຂໍໃຫ້ອະນຸຍາດຜູ້ເກັບຂຶ້ນເຫມາະ ອາດ ສືບຕໍ່ເຂົ້າໄປສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດ, ບໍລິສັດຈະໄດ້ປະລະການປະຕິບັດ ຕາມແຜນການຂອງຕົນໃນການປັບປຸງສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດ ແລະ ຈະສືບຕໍ່ດຳເນີນການ ໃນສະໜາມຂຶ້ນເຫມາະ ອາດຕາມທີ່ເຄີຍເຮັດໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ.

ຈຶ່ງຄົ້ນຄ້ວາຕາມຄໍາຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ສົມມຸດວ່າທ່ານຖືກຮ້ອງຂໍໃຫ້ມີຂໍ້ຄໍາແນະນໍາດ້ານກົດໝາຍ ຕໍ່ກະຊວງສົ່ງແວດລ້ອມ (MoE) ກ່ຽວກັບທາງເລືອກດ້ານກົດໝາຍ ທີ່ມີຢູ່ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສົ່ງແວດລ້ອມທີ່ຍັງຄົງຄ້າງ ໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອແລະຄວາມຂັດແຍ້ງກັບຜູ້ເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ.

ຈຶ່ງພິຈາລະນາຄໍາຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ມີກົດໝາຍສໍາຄັນຫຍັງແດ່ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກະຊວງ ສົ່ງແວດລ້ອມ (MoE) ໃນການຄວບຄຸມບັນຫາມົນລະພິດ ສົ່ງແວດລ້ອມໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ? ມີມາດຕະຖານ ດ້ານສົ່ງແວດລ້ອມຫຍັງແດ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະຄຸນນະພາບດິນທີ່ນໍາໃຊ້ຕໍ່ການປ່ອຍນໍ້າເສຍ ຈາກສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອພາຍໃຕ້ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວນີ້?
2. ການປະຕິບັດການດ້ານບໍລິຫານຫຼືດ້ານກົດໝາຍຫຍັງແດ່ ທີ່ກະຊວງສົ່ງແວດລ້ອມ (MoE) ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕໍ່ບໍລິສັດ Waste Away ຕໍ່ການຜ່າຜົນບໍ່ປະຕິບັດຕາມຄໍາສັ່ງຂອງກະຊວງ ໃນປີ 2016 (ແລະຕາມແຜນການແກ້ໄຂທີ່ບໍລິສັດສ້າງຂຶ້ນໃນທ້າຍປີ 2016)?
3. ກະຊວງສາມາດດໍາເນີນການຫຍັງແດ່ເພື່ອປ້ອງກັນຂີ້ເຫຍື້ອ ການແພດແລະອຸດສາຫະກໍາໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ?
4. ສາມາດດໍາເນີນການຫຍັງແດ່ແລະຜູ້ໃດຕ້ອງດໍາເນີນການຕໍ່ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ເກັບຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢາກໃຫ້ອະນຸຍາດ ສືບຕໍ່ເຂົ້າໄປໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ?

